

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum scientiæ sit donum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

ET CIRCA hoc qrunf quatuor. **A**
 ¶ Primo, Vtrū ſcientia ſit donū.
 ¶ Secundo, Vtrū ſit circa diuina.
 ¶ Tertio, Vtrū ſit ſpeculatiua,
 uel practica.
 ¶ Quarto, Quæ beatitudo ei re-
 ſpondeat.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum ſcientia ſit donum.

AD PRIMVM ſic procedit.
 ¶ Vt q̄ ſcientia nō ſit donū.
 Dona n. Spiritu ſancti naturalem
 facultatē excedit: ſed ſcientia im-
 portat effectum quēdā naturalis
 rōnis. Dicit n. philoſophus in pri-
 mo Poſteriorū, * q̄ demōſtratio
 eſt ſyllogiſmus faciēs ſcire: ergo
 ſcientia non eſt donum ſpirituſan-
 cti.

¶ 2 Præ. Dona ſpirituſancti ſūt
 communia omnib. ſanctis, ut ſu-
 pra ꝑ dictū eſt: ſed Au. 14. de Tri-
 * dicit, qd̄ ſcientia nō pollet pluri-
 mi fideles, qua muſ polleant ipſa
 fide, ergo ſcientia nō eſt donum.

¶ 3 Præ. Donum eſt pfectius uir-
 tute, ut ſupra ꝑ dictū eſt; ergo
 unū donū ſufficit ad pfectionē uir-
 tū virtutis ſed uirtutū fidei reſpō-
 det donū intellectus, ut ſupra ꝑ di-
 ctū eſt: ergo non rōdet ei donū
 ſcientiæ; nec apparet cui alii uir-
 tuti rōdeat: ergo cum dona ſint
 pfectiores uirtuti, ut ſupra ꝑ dictū
 eſt, vtrū ſcientia non ſit donum.

SED CONTRA eſt, quod Iſa.
 11. cōputatur inter ſeptem dona.

RESPON. Dicendū, quod gra-
 tiæ eſt perfectior quā natura: unde
 non deficit in his, in quib. homo
 per naturam perfici pōt. Cum au-
 tem homo per naturalem rōnē
 aſſentit ſm̄ intellectū alicui ue-
 ritati, dupliciter p̄ficitur circa ue-
 ritatem illā, primō q̄dem, quia ca-
 pit eam: ſecundō, quia de ea certū
 iudiciū habet. Et iō ad hoc quod
 intellectus humanus perfecte aſ-
 ſentiat ueritati fidei, duo requirū-
 tur: quorum unum eſt, quod ſane
 capiat ea, que proponuntur: quod pertinet ad donū
 intellectus, ut ſupra ꝑ dictū eſt. Aliud autem eſt, ut
 habeat certum & rectum iudiciū de eis, diſcernen-
 do ſcilicet credenda a non credendis: & ad hoc ne-
 ceſſarium eſt donum ſcientiæ.

AD PRIMVM ergo dicēdū, quod certitudo co-
 gnitionis in diuerſis naturis inuenit diuerſimode,
 ſm̄ diuerſam conditionē uniuſcuiuſq. nature. Nam
 homo cōſequit certū iudiciū de ueritate per diſcur-
 ſum rōnis. & iō ſcientia humana ex rōne demōſtra-
 tiua acquiritur. Sed in Deo eſt certum iudiciū ue-
 ritatis abſque omni diſcurſu per ſimplicē intuitum,
 ut in dictū * eſt. Et iō diuina ſcientia non eſt di-
 ſcurſiua, uel ratiocinatiua, ſed abſoluta & ſimplex,
 cui ſimilis eſt ſcientia, quæ ponit donum ſpirituſan-
 cti, cum ſit quēdam participata ſimilitudo ipſius.

AD SECVDVM dicendū, quod circa credenda du-
 plex ſcientia pōt haberi. Vna quidem per quā homo
 ſcit, quid credere debeat, diſcernens credenda a non
 credendis, & ſm̄ hoc ſcientia eſt donum, & cōuenit
 omnibus ſanctis. Alia uero eſt ſcientia circa credēda,
 per quā homo non ſolum ſcit, quid credi debeat, ſed
 etiam ſcit fidem manifeſtare, & alios ad credendum
 inducere, & contradicētores conuincere. Et iſta ſcien-
 tia ponitur inter gratias gratis datas, quæ non datur
 omnibus, ſed quibusdam. Vnde Auguſti. poſt uerba
 inducta, * ſubiungit. Aliud eſt ſcire tantummodo,
 quid homo credere debeat, aliud ſcire quemadmo-
 dum hoc ipſum, quod creditur & pijs auribus opitu-
 letur, & contra impios defendatur.

Li. 4. de Tri.
 c. 4. a medio
 tom. 3.

AD TERTIVM dicendū, quod dona ſunt perfe-
 ctiora uirtutibus moralibus, & intellectualibus: non
 ſunt autē perfectiora uirtutibus theologis: ſed magis
 omnia dona ad perfectionem theologiarum uir-
 tutum ordinantur, ſicut ad finem. Et ideo non eſt
 inconueniens, ſi diuerſa dona ad vnā uirtutem
 theologiam ordinentur.

ARTICVLVS II.

Vtrum ſcientia donum ſit circa res diuinas.

AD SECVDVM ſic proceditur. Vt q̄ ſcientiæ do-
 nū ſit circa res diuinas. Dicit n. Aug. 14. * de Tri-
 nit. q̄ per ſcientiam gignitur fides, nutritur, & robo-
 ratur: ſed fides eſt de rebus diuinis, quia obiectum ſi-
 dei eſt ueritas prima, ut ſupra ꝑ habitum eſt: ergo &
 donum ſcientiæ eſt de rebus diuinis.

3 di. 35. q. 2.
 at. 3. q. 1.

¶ 2 Præ. Donum ſcientiæ eſt dignius, quā ſcien-
 tia acquiſita: ſed aliqua ſcientia acquiſita eſt circa res
 diuinas, ſicut ſcientia Metaphyſica: ergo multo ma-
 gis donum ſcientiæ eſt circa res diuinas.

Li. 14. de Tri-
 ni. c. 1. 2. me-
 dio. to. 3.
 Q. 1. ar. 1.

¶ 3 Præ. Sicut dicitur Rom. 1. Inuiſibilia Dei per ea,
 quæ facta ſunt, intellecta conſpiciuntur: ſi ergo eſt ſcien-
 tia circa res creatas, vtrūquod eſt ſit circa res diuinas.

SED CONTRA eſt, quod Aug. 14. * de Trin. dicit:
 Rerum diuinarū ſcia proprie ſapiētia nūcupetur: hu-
 manarum autem proprie ſcientiæ nomen obtineat.

Lib. 33. c. 1. &
 li. 12. ca. 14. re-
 mo. 3.

RESPON. Dicendū, quod certū iudiciū de re ali-
 qua maximē datur ex ſua cauſa, & ideo ſm̄ ordinem
 cauſarum oportet eſſe ordinē iudiciorum. Sicut n.
 prima eſt cauſa ſecundæ, ita per cauſam primam iudi-
 catur de cauſa ſecunda. De cauſa autem primā nō po-
 teſt iudicari per aliam cauſam: & ideo iudiciū quod
 fit per cauſam primam primū & perfectiſſimū.
 In his autem, in quib. aliquid eſt perfectiſſimum, no-
 men cōe generis appropriatur his, quæ deficiunt a p-
 fectiſſimo. Ipſi autem perfectiſſimo adaptatur aliud
 ſpeciale nomen, ut patet in Logicis. Nam in genere
 conuertibile illud, quod ſignificat, quod quid eſt,
 ſpeciali nomine diſſinitio uocatur: quæ autem i hoc
 deficiunt conuertibilia exiſtentia, nomen cōe ſibi re-
 tinent. ſ. q̄ propria dicuntur. Quia ergo nomen ſcien-
 tiæ importat quādam certitudinem iudicij, vtrūquod
 eſt, ſiquidem certitudo iudicij ſit per altiſſimam cau-
 ſam illius generis, per quam poteſt de oībus iudicare,
 habet ſpeciale nomen, quod eſt ſapientia. Dī. n. ſapiēs
 in vnoquoq; genere, qui nouit altiſſimam cauſam il-
 lius generis, per quā poteſt de omnibus iudicare. Sim-
 pliciter autem ſapiēs dī, qui nouit altiſſimā cauſam
 ſimpliciter. ſ. Deum. Et ideo cognitio diuinarum re-
 rum uocatur ſapientia: cognitio uero rerum huma-
 narum uocatur ſcientia, quaſi cōi nomine importan-
 te certitudinem iudicij appropriato ad iudiciū, qd̄
 fit per cauſas ſecundas. Et ideo ſic accipiendū ſcien-
 tiæ nomen, ponitur donum diſtinctum a dono ſa-
 piētiae.

Art. preced.